

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejmana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
10 "

Posamične številke stanejo 10 vnt. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriskem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravištvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Deželni zbor.

Šestnajsta seja.

Nadaljevanje in popolnitev poročila o XVI. sei.

Prošnja za letni prispevek za obrtno-nadaljevalne šole v Slovrencu pri Moši in v Moši se odstopi deželnemu odboru, da dovoli letni prispevek do največ 2400 K.

Letne podpore trgovski zbornici za trgovske šole v Krmnu, Gradišču, Trzinu, Červinjanu se dovoli od 1910. dalje po 500 K za vsako šolo s pogojem, da skrbijo poklicani činitelji za pokritje primanjkljaja ter se zagotovi dež. odboru primeren vpliv.

Prošnja avstrijskega odbora mednarodnega kongresa za preskrbo ubogih se odstopi dež. odboru.

Za zgradbo vodnjakov v Kojškem, Smartnem, Vedrijanu in Vipolžu se dovoli 12.000 K, katere se izplača letos 6000, 1911. — 6000, ko se zagotovi kritje ostalih stroškov.

Prispevka odboru za prireditve lovške razstave na Dunaju se dovoli 2000 K.

Potrdi se obračun dež. zavoda za vzajemno zavarovanje goved. Faidutti je rekel, da zavod ne odgovarja od takega zavoda pričakovanim uspehom, zato glasujejo laški klerikaleci proti potrditvi obračuna.

Za brambne naprave pri Ložicah in Bernardisu se dovoli 12.500 K.

Prošnja za pomoč v svrhu kanalizacije na Livku se odstopi dež. odboru, da dovoli primerno podporo do največ 1000 K, ako prispeva toliko tudi država.

Za zgradbo mosta čez Sočo pri Solkanu se dovoli 25% stroškov, do največ 5000 K g. Ivanu Fonzarju v Št. Mavru. Laški klerikaleci so zahtevali, da ne sme pobirati nobene prehodnine, kar se ni sprejelo, ker je Gregorčič pripovedoval, da most je šibek ter da treba varuha, katrega naj plačuje Fonzar; zato bi potreboval prehodnino.

Prošnja Jos. Falconer glede pokojnine se reši tako, da se mu nakaže kot pokojnina polna zadnja plača.

Potrdi se popolnitev načrta za Ledrin prekop s troški vred.

Glede zaježitvinih naprav ob Soči ob meji občin Fara in Gradišče naj se obrne dež. odbor do vlade in naj poroča o uspehu v prihodnjem zasedanju.

Za cesto Zdravščina-Sv. Martin se obnovi 300 K in dovoli za nova dela 1550 K.

Občini Kojško za zgradbo vodnjaka v Gonjačah se dovoli 1500 K, izplačljivih polovica v začetku, polovica ob kolavdaciji.

Podpore občini Št. Ferjan za zgradbo vodovoda pri Klanjščikih se dovoli 1700 K pod pogojem, da dovoli vlada najmanj 50% prispevek.

Prispevka varuštva obrtne šole v Nabrežini se dovoli 1400 K.

Elizabetišču v Tomaju se dovoli 600 K.

Bolniške troške po Jos. Jerkičevi se prevzame na breme dež. zaloge.

Sprejme se predlog glede dvoletnega vojaškega službovanja in druge vojaške olajšave.

Prošnja za podporo občanov v Desklah za vodovod se odstopi dež. odboru.

Obnovi se podpora za vodovod v Selcih 500 K.

Obnovi se podpora za zgradbo mosta čez Sočo v Kamnem in za popravilo ceste Kamno-Selišče, za most čez Mrzli potok, uravnavo ceste Selišče-Tolmin 50.000 K.

Za zgradbo in popravilo cest v Cerknem 5000 K.

Za uravnavo malovaškega hudournika 2000 K.

Za uravnavo hudournika Raša 21.550 K.

Goriškemu kmetijskemu društvu v kritje stroškov za prireditve sadne razstave pri Sv. Luciji se dovoli 300 K za kritje stroškov in 1000 K za razdelitev med vredne razstavljalce.

Županstvu v Bovecu za prireditve razstave se dovoli 150 K.

Gleda prodaje zavrženih erarskih konj naj se poskrbi, da prične prodaja že s tekočim letom.

Prispevka za zgradbo ceste Grgar-Bate-Banjšice-Kal-Avče se dovoljuje 20%, to je do 76.000 K.

Predlog glede podpore vodni zadrugi tržiškega polja se odstopi dež. odboru, da da primeren znesek.

Poprave za cesto Zdravščina-Rubije se dovoli do največ 10.000 K.

Razne prošnje za podporo povodom poplavljenja po Vipavi in Branici se odstopi dež. odboru.

Za zgradbo ceste od Prvačine do državne ceste pri Sv. Luciji se dovoli 17.000 K.

Županstvu v Sedlu za vodovod v Podbeli se dovoli 3750 K.

Ital. akadem. društvu na Dunaju se dovoli 400 K.

Deželni organizaciji za pospeševanje tujskega prometa se dovoli 4000 K.

Prošnje kmečkih hranilnic in posojilnic se odstopi dež. odboru.

Devinskim ribičem se dovoli podpore 400 K.

Zadrugi za ustanovitev okrajne živnozdravniške službe se dovoli 1200 K.

Za nasipe pri Topljani do največ 6000 K.

Za porušenje hiš v Zagraju 8500 K.

Za cesto Zagaj-Doberdob 15000, izplačljivo v 3 letih.

Za asanacijske naprave v Červinjanu 5000 K.

Za nasip ob Teru pri Paparjanu 50% do največ 2750 K.

Za obrežno cesto Trst-Tržič se dovoli 80.000 K, izplačljivih v 8 letih.

C. kr. kmetijskemu društvu v Gorici se dovoli za leto 1910. — 5000 K.

Za vodnjak v Slovrencu pri Moši se dovoli 900 K.

Za delavske hiše v Ogleju 1000 K.

Sadljarski zadrugi v Ajelu se obnovi 200 K.

Za most Gradiška-Zdravščina se pozove vlado, da omogoči izvršitev in se za ta slučaj zagotovi 25% prispevka.

Za zgradbo vodnjakov v Skrljevem in Skrljavem se dovoli 3550 K.

Za cesto Koludrovica-Zgonik se dovoli 400 K.

Za cesto Sveto-Preserje in anjigrad-Zagrajec se dovoli K 500.

Odobrijo se deželnozborski sklepi o priiliki preosnove dež. kmet. šole.

Potrdi se ureditev služb. pogodb uslužbencev pri kmetijskih in gospodarskih nastavljenjih.

Za cesto Renče-Temnica-Zagrajce se dovoli 1500 K.

Za cesto Štanjel-Ponikve se dovoli 900 K.

Za cesto Dol-Otlica do kranjske meje se da 25%, največ 9000 K.

Obnovi se podpora za vodnjak pri Sv. Martinu pri Zagraju 1000 K.

Prošnja za preložitve državne ceste pri Trnovem se odstopi dež. odboru.

Za cesto Kamnje-Čavenin Gora-Čaven se dovoli 800 K.

Poprava vodnjaka pri Sv. Luciji. Dovolj se 250 K.

Za napajališče v Moši se dovoli 600 kron.

Prošnja »Narodne Prosvete« v Gorici se odstopi deželnemu odboru.

Za cesto Saciletto-Ajelo se dovoli K 5000.

Za vodnjak pri Rutarjih se dovoli K 500.

Občanom iz Hlevnika za cesto se dovoli 600 K.

Za cesto okoli griča sv. Jurija se dovoli 5000 K.

Za 2 vodnjaka v Devinu se dovoli 3200 K.

Za delavske hiše v Ronkah se dovoli 1000 K.

Podružnici kmet. društva v Červinjanu se dovoli 2000 K.

Za brambne naprave pri Flumičelu se pozove vlado, da da primerno pomoč.

Kapitan Hatteras

ali

Angleži na severnem tečaju.

Francoski spisal Jules Verne. — Prevel O. J.

(Dalje).

Toda kmalu se je pokazalo, da je ta soteska brez izhoda; velikansk čok je zašel v ožino in se drvil naglo proti Forwardu. Zdelo se je, da je nemogoče uiti, in ravno tako nemogoče se nazaj umakniti, ker je bila pot že zadelana.

Shandon in Johnson, ki sta stala v ospredju ladje, sta premišljala svoj položaj; Shandon je naznanil z desnico krmarju smer, z levico pa je dal Jakobu Wallu povelje, naj se uporabi parnik.

»Kako se bo končalo to?« praša doktor Johnsona.

»Kakor je božja volja,« odvrne slednji.

Sto dvajset črevljev visok ledeni čok je bil le še kakih sto sežnjev oddaljen od Forwarda in mu pretil, da ga pod seboj zdrobi.

»Tri sto hudičev, nesreča,« kriči in kolne Pen.

»Molčite,« zavpije nekdo, ki ga pa ni bilo mogoče razumeti sredi orkana.

Že se hoče čok zavaliti na ladjo in vse prevzame nepopisen strah. Ljudje spuste svoje drogeve in se umikajo kljub ukazom Shandona.

Kakor blisek naglo se začuje grozen ropot, na krov ladje pade pravi vodni steber, ki ga je bil vzdignil velikanski val. Ljudje silno zavpijejo, toda Garry vztraja pri

svojem krmlu ter drži Forward na pravem tiru, četudi je strašno opletal na vse strani.

Toda ko so zopet plašno pogledali proti ledeni gori, je bila ta že izginila; pot je bila zopet prosta in ladja je šla lahko zopet svojo pot po strugi, ki so jo osvetljevali poševni solčni žarki.

»Torej, gospod Clawbonny, ali mi boste razložili to prikazen?« reče Johnson.

»To je zelo enostavno, prijatelj,« pravi doktor; »to se pogosto dogaja. Sedaj ko se te mase odkrajajo druga od druge vsled vlažnega vetra, plovejo osamljene in v popolnem ravnotežju. Toda s časom se pomičejo bolj proti jugu, kjer je voda razmeroma toplejša. Njihovo podnožje, ki so ga že drugi ledovi pretresli, se prične topiti in manjšati. Pride trenutek, ko se težišče mase premesti in tedaj se prevrne. Če bi se bila ta gruda zvrnila le dve minuti kasneje, bi bila padala razbila ladjo.«

IX.

Novo pismo.

Konečno so prodrli preko severnega tečajnika. Forward je plul 30. aprila o poldne mimo Holsteinborge; na vzhodnem obzorju so se dvigala slikovita pogorja. Morje je postalo tako rekoč prosto ledu, ali bolje, ledu se je dalo lahko izogibati. Veter se je izpremenil v jugovzhodnik in ladja je plula z razpetimi jadri v Baffinsko morje.

Ta dan je bil izredno miren, tako da so si ljudje lahko malo odpočili. Neštevilno ptičev je plavalo in plahutalo okrog ladje. Doktor je opazil posebno alka-allo (neka vrsta morskih papig), ki je zelo podobna kreplici (morska raca), s črnim vratom, peruti in z be-

limi prsi; urno so se potapljale in vztrajale po celo uro pod vodo.

Tega dne bi ne značila nikaka posebnost, če bi se ne bil pripetil na ladji prav izreden slučaj.

Ko pride Rihard Shandon zjutraj ob šestih od straže v svojo kabino, najde na svoji mizi pismo s sledečim napisom:

Poveljniku Rihard Shandonu
na ladji Forward.

Baffinsko morje.

Shandon ni mogel verjeti svojim očem. Toda predno prečita pismo, pokliče doktorja in Johnsona ter jim je pokaže.

»To je pa nekaj posebnega,« reče Johnson.

»Cudovito!« misli doktor.

»Pa dajmo prečitati to skrivnost,« vzklikne doktor. Urno raztrga ovitek ter čita.

»Poveljnik!

Kapitan Forwarda je prav zadovoljen z ravnodušnostjo, spretnostjo in pogumom, ki ste ga v zadnjih okoliščinah pokazali vsi, častniki in še posebno vi. Prosi vas, da sporočite ljudem njegovo priznanje.

Prodirate naravnost proti severu, proti zalivu Melville in odtod v preliv Smith.

Kapitan Forwarda
K. Z.

»V pondeljek, dne 30. aprila, nasproti rtu Walsingham.«

»Ali je to vse?« praša doktor.

»Vse,« odvrne Shandon.

Pismo mu pade iz rok.

Za premiranje čitanke za ljudske šole se dovoli 1000 K.

Štipendiji za obiskovanje poletne univerze v Firenci se določijo 3 po 300 K.

Obnovi se podpora za zgradbo 2 vodnjakov v Koprivi v Furlaniji v znesku 500 K.

Za cesto Podbela-Belo se dovoli K 1600.

Za vodnjak pri Slovrencu, Neblo, se dovoli 300 K.

Za 3 vodnjake v Fojanu se dovoli K 900.

Za vodovod v Batah se dovoli 25% do 2750 K.

Za cesto Mulinut-Neblo se dovoli K 1900.

Za cesto pri Ložicah v Brdih se dovoli 10% k troškom.

Za popravo ceste od Medana-Dobra do Fojane se dovoli 1000 K.

Za 3 vodnjake v Dolenjah se dovoli 500 K.

Ustanovi Maccari v Gradišču se dovoli 500 K.

Slov. Alojzijevišču se dovoli 600 K.

Občini v Červinjanu za hiralnico se dovoli 2000 K.

Občini goriški za vzdrževanje cest se dovoli za 5 let 7000 K, mora pa opustiti mitnice.

Tu smo podali v glavnem poročilo o dovoljenih podporah.

O raznih zanimivih in važnih rečeh iz zadnjih sej prihodnjič.

Iz osrednjega semenišča v Gorici.

Je že tako! Mi Slovenci smo, kakor in kamor se obrnemo, nesrečni. Dobimo v slovenskem okraju eno ped zemlje a glej ga spaka, takoj moramo odstopiti celi oral svojemu nasprotniku. Nekdaj popolnoma slovensko semenišče v Gorici je postalo italijanska trdnjava. Rektor Italijan, špiritual Italijan, vicedirektor študijev Italijan, sploh kar vodi semenišče, je italijanskega značaja. Toda še vse bi se prestalo, ko bi ta značaj ostal v srcih ali ta značaj se manifestira in sicer v tako fanatični meri, da kmau Slovenci ne bodo imeli več pristopa v svoje semenišče. Če bodo pa še vstopali, se jih izbrčne kakor se je to zgodilo lani koncem leta z dvema Slovincema v četrtem letniku. Naj čuje torej javnost, kar se dogaja zadnji dve leti v semenišču. Slovenski četrtoletniki so imeli od nekdanj pravico oziroma dolžnost vsako nedeljo podučevati krščanski nauk v semeniški kapeli. Predstojniki so bili dolžni Slovence k temu navajati. A glej gosp. Castellizza. Zato, ko je videl lani, da se bogoslovci posebno ne

zavzemajo za to pravico, je ta slov. krščanski nauk kratkoma odpravil.

Ko se je italijanskemu rektorju to posrečilo, poskusil je svojo srečo tudi italijanski špiritual. In res, letos sedaj med postnim časom, ko bi moral biti edino slovenski križev pot v semeniški kapeli, je ta jezuit uvedel pred blagoslovom latinski križev pot za bogoslovce.

To bi bila sicer malenkost, a vendar zvita poteza jezuita, ki hoče tudi slovenski križev pot odpraviti. Slovenci in Hrvatje so bili jako vznemirjeni in so tudi svoje želje, namreč, da bi ostalo kot je bilo izrazili špiritualu, a on jih ni slišal, ker slovenski ne razume niti Bog, kako bi pa razumel italijanski jezuit!

Pa povrnimo se k povdanku, kako se je zgodilo lansko leto dvema četrtoletnikoma ter oglejmo si, kako se vzgojujejo bodoči duhovniki v semenišču in kaka so vzgojevatelji!

Svoje čas smo bili povedali svojo sodbo o premembni vodstva v goriškem semenišču, in glej naša slutnja ni bila neosnovana. Razni so čenčali ob Castellizem nastopu, da ni treba, da je ravnatelj doktor, profesor ali sploh učenjak, nego zadostuje, da je priznan pedagog, kakor je vrli gospod katehet Castelliz! Da je pri vzgoji najboljšje sredstvo ljubezen, s kojo se pridobijo mlada srca sponte ne spinte (prostovoljno ne prisiljeno), to je že davno znana reč. Samo obsebi je ujemno, da pri vzgoji dobri vzgled predstojnika največ in najbolj vpliva na vzgojo gojencev. Potrpežljivost in ponižnost morate krasiti vzgojitelja kot dva faktorja, brez kojih je drugače vzgojiteljev trud brezuspešen. Če teh dveh čednosti pri kakem človeku ni, jih gotovo ni pri rektorju osrednjega semenišča v Gorici. Že od nekdanj iz malega semenišča je znana nervoznost in srditost Castelliza nad podložniki. Njegov prijazni obraz se v trenutku spremeni in gorje tistemu, ki mora gledati vanj. Krotilec divje zverjadi je bolj prijazen. Niso mu toraj bogoslovci dali zastoj raznih imen —

Ne bodemo tu naštevati lepih imen, s kojimi pita svoje podložnike, in ne kričanja, saj priznanemu pedagogu se tega ne sme šteti v zlo! Vse to zahteva krščanska ljubezen. — Glede ponižnosti gospoda kateheta bi se lahko povedala marsikaj, ali govorimo samo o glavnem, kar se tiče njega kot pedagoga. Ker čuti, da mu darovi narave ne preostajajo in da s svojo učenostjo nikomur ne imponira, zato si hoče pridobiti spoštovanje na ta način, da se bogoslovci morajo pred njim klanjati do tal kakor pred turškim sultanom, drugače gorje njim! Tega klanjanja je bilo že lani v semenišču toliko, da bi se vsakemu resnemu človeku zdelo to največja prisrmodarija in kakor da bi se bogoslovci hoteli iz njega norčevati (morda se je to godilo?) a gospod capomaestro

Castelliz si je štel v svojo največjo čast, da je bogoslovce tako moderniziral. Kot pripomoček h klanjanju se je mož, ki mora vzgajati mladino, posluževal vseh najizbornejših pariumov. Otroci so kričali po ulicah za njim »bottega di profumi« in bogoslovci pa so ga ovohali po hodnikih pol ure daleč. Sicer to ne spada v stroko vzgoje, če se kdo parfumi ali ne, vsekako pa moramo reči, da bogoslovcem, ki bodo morali v pastirovanju skušati vse drugače parfume, jim ta vzgled vzgojitelja ni v posebno spodbujajo do priprostega življenja na kmetih!

O priliki njegove lanske petindvajsetletnice maševanja se je ta naš pedagog v kar največji meri pokazal kot vzor ponižnosti.

To Vam je bil pravi furlanski praznik v semenišču.

Italijani so hodili po semenišču kot gospodje in kričali na vse grlo jubilantu »evviva«. Tudi spuščanje ognjev zvečer je bila samo furlanska demonstracija. To, kar je pa najlepše, je bil pa govor enega izmed četrtoletnikov (seveda Furlana), ki je slavil in koval v zvezde velezaslužnega ravnatelja. A vse to poveljevanje se je zdelo Castellizu premajhno, zato je pa rekel na koncu, mesto da bi se zahvalil, da ni samo tega naredil, da se je vsedel na rektorski stolec, ampak tudi pričel delati in sicer saditi cvetice po vrtu, jim prilivati in olepšavati zunanje lice vrta. »Da veliko sem naredil in mnogo bom še v bodoče, zato me je pa Bog poveljal.« S temi besedami je zaključil svojo zahvalo in pokazal jasno, kako visoko stoji — termometer v možganih rektorja osrednjega semenišča.

Res lepo se vzpodbujajo bogoslovci ob takem vzgledu ponižnosti in krotosti. Če bi se kdo o tem dvomil, da je istina, mu citiramo še njegove precizne besede, ki jih je izustil nekoč v nekem nagovoru: »Jaz se imam za nekaj in vem, da sem nekaj, ker pripoznavali in potrdili so me štirje škofje.«

Vsakdo mora priznati, da v taki skupščini, kakor je semenišče, je benjaminizem jako škodljiv, ker moti medsebojno občevanje in prijateljsko razmerje. No katehet Castelliz tega še ne ve, zato je on ljubil kot rektor samo enega bogoslovca, namreč nekega Pleta, kojega je vzljubil že v malem semenišču. Njega edinega je tikal kot svojega sina, njega edinega je gledal s prav odkritim smehljajem, njega edinega ni videl v disciplini. Založen je bil Plet vedno z denarjem. Če spada to ravnanje v krog vzgoje značajev, no, potem mi nimamo več pravega pojma o izvrstnih pedagogih!...

Ostane nam še vzgled nepristranosti, s kojo je bilo zaključeno šolsko leto. Hotel je namreč Castelliz pokazati vsem 4 škofom, da je nekaj in da se niso motili, ko so ga posadili na rektorski stol. Zato

je bilo treba pokazati, da on ni samo sadil in prilival na vrtu cveticam, ampak da zna tudi ruvati. Zato meni nič tebi nič je koncem leta odslovil dva četrtoletnika, ki sta že končala duhovne vaje za ordinacije. Tacega škandala menda goriško semenišče ni še doživelo in ga tudi ne bi pod ravnateljem Slovincem. Koliko grenkih je moral pokojni msgr. Gabrijevčič požreti od strani bogoslovcev Italijanov, a ne strankarski Castelliz se je takoi znesel nad Slovincema, menda zato ker se mu nista klanjala do tal in se valjala pred njim v prahu, kot se valja nekdo pred svojimi višjimi, da dobi kaj rudečega okrog vratu. — To je škandal, ki ga je obsojal vsak trezno misleči človek, a škofje, nepodučeni o razmerah v semenišču, so šumaštru Castellizu — pritrjevali.

Ljudje mislijo, da so mala nebesa v semeniščih, da vladata tam ponižnost in krotkost ter da se navajajo semeniščniki k najlepšim čednostim — v resnici pa se jih razčlovečuje. Ni čuda, da je brzdno med duhovščino in srcem naroda vedno večje.

Pribiti moramo na koncu, da kakor drugodi, tako se izganja slovensčina tudi iz semeniškega svetišča! Nadškof in knez Francesco Borghia je gluh in slep za vse take reči. Prav pa bi bilo, če bi si to sliko iz osrednjega semenišča natančno ogledal. Jamčimo mu za to, da je pristna!

Priporočamo našim rodbinam Kolinsko cikorijo.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za obrambeni sklad družbe sv. C. in M. so nabrali kot prvi donesek rodoljub iz Renč v protest sovražnikov Cirilmetodove dr. K 130. (Denar hrani uprava).

Kot odgovor na »Cirilmetodarijo« je položil g. Avgust Praprotnik po podružnici v Lokvi 200 K.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabrala K 4 vesela družba v gostilni g. K. Fiegel v Devini. — K 5.37 pošilja bral. in pev. društvo »Kras« v Opatjenselu. Znesek je bil nabran povodom društvenega plesa dne 7. febr. t. l. — K 5 pošilja gosp. P. Strgar, naduč. v Desklah, nabral, pri deskjarskih rodoljubih.

Družba sv. C. in M. je bila navajena šteti naprej, da se preje paralizira Roseggerjev nevarni naskok, štejemo sedaj tudi od tisoč nazaj. Neimenovan rodoljub na Štajerskem si je namreč prilastil številke 991-1000 incl., prijavivši se na te številke za C. M. brambovca. Častitemu rodoljubu 2000kratna hvala!

(Dalje v prilogi.)

»Bravo,« reče Wall, »čudni kapitan sam ne pravi več, da pride na ladjo; iz tega sklepam, da ga sploh ne bo.«

»Kako pa je prišlo to pismo?« opomni Johnson. Shandon molči.

»Gospod Wall ima prav,« pravi doktor, pobere pismo ter ga vrta na vse načine; kapitan ne pride na ladjo iz važnega razloga...«

»Iz kakšnega?« praša živahno Shandon.

»Zaradi tega, ker je že,« odgovori enostavno doktor.

»Žel!« zakliče Shandon; »kaj hočete s tem reči?«

»Kako naj si sicer pojasnimo, kako je prišlo pismo?«

Johnson pokima z glavo v znamenje, da se strinja.

»To ni mogoče!« reče Shandon odločno, »jaz poznam vse moštvo. Moral bi toraj biti ves čas po odhodu ladje med njim. To ni mogoče, jaz vam rečem! Zadnji dve leti sem videl vsakega moža izmed moštva nad stokrat v Liverpoolu; vaša podmena, doktor, je nevzprejemljiva!«

»No, katero pa vi sprejmete, Shandon?«

»Vse, samo te ne; mogoče, da je izrabil kapitan ali kak njegov namestnik, kaj vem kako temo, meglo, vse kar hočete, da se je utihotapil na ladjo. Od celine nismo daleč, in Eskimci imajo čolničke, ki plovejo neopaženi med ledom. Mogoče torej, da je prišel kdo do ladje, ter vrgel to pismo noter... megla je bila dovolj gosta, da mu je pomogla do namere.«

»Pa tudi dovolj gosta, da ni mogel videti ladje,« ugovarja doktor, »če mi nismo videli, kako je tujec smuknil na ladjo, kako jo je mogel pa on najti sredi megle?«

»To je jasno,« pristavi Johnson.

»Jaz se torej vračam nazaj k svoji podmeni,« pravi doktor; »kaj menite, Shandon?«

»Vse, kar hočete,« zavrne Shandon v ognju, »samo to ne, da bi bil ta človek na moji ladji.«

»Morda se nahaja mod moštvo, kdo, ki je prejel njegova navodila,« meni Wall.

»Mogoče,« reče doktor.

»Toda kdo?« praša Shandon. »Jaz poznam svoje ljudi že dolgo, vas zagotavljam.«

»V vsakem slučaju sprejememo tega kapitana, če se pokaže, pa naj bo človek ali hudič. Toda še nekaj drugega se lahko povzame iz tega pisma.«

»Kaj pa?« praša Shandon.

»Da mi nimamo iti v zaliv Melville, ampak še dalje v ožino Smith.«

»Prav pravite,« reče doktor.

»V ožino Smith,« ponovi mehanično Rihard Shandon.

»Jasno je torej,« nadaljuje Johnson, »da namen Forwarda ni, iskati severnozhodno pot, ker bomo pustili na levi roki vstop, ki pelje tja, namreč ožino Lancaster. Torej nas čaka težka vožnja v nepoznana morja.«

»Da, preliv Smith,« ponavlja Shandon; »po tej poti je hodil Amerikanec Kane l. 1853 in v kakih nevarnostih! Dolgo so ga imeli že za izgubljenega v teh strašnih širjavah. Seveda, ker je nam ukazano tja iti, bomo šli! Toda kam? Morda do tečaja?«

»Zakaj pa bi tudi ne šli?« razhudi se doktor.

Johnson skomizgne z rameni pri misli na tako vrtolomen poizkus.

»Toda, da pridemo nazaj na kapitana,« pravi Wall, »jaz ne vidim ob groenlandskem obrežju drugega pripravnega mesta kakor Disko ali Uperrnavik, kjer bi nas lahko pričakoval, če je sploh kak kapitan. V par dnevih bomo torej videli, pri čem smo.«

»Toda, Shandon, ali ne nesete pokazat tega pisma moštvu?«

»Dovolite, gospod poveljnik, jaz bi tega ne storil,« pripomni Johnson.

»Zakaj pa ne?« praša Shandon.

»Ker so vse te izvanrednosti in čudeži taki, da bi lahko ljudem vzeli pogum; saj so že tako razburjeni nad tako usodnim potovanjem. Če se jim torej predočijo vse te nadnaravne reči, bi lahko učinilo slabe posledice in v najbolj kritičnem položaju bi ne mogli več na nje računati. Kaj sodite o tem, poveljnik?«

»In vi, doktor, kaj menite vi?« praša Shandon.

»Gospod Johnson, se mi zdi, sodi prav,« odgovori doktor.

»In vi, Jakob?«

»Jaz sem tudi mnenja teh gospodov, če nima nihče boljšega sveta,« odvrne ta.

Shandon preudarja nekaj trenutkov, potem pa prečita pazljivo še enkrat pismo.

»Gospodje, vaša sodba je brezdvomno zelo dobra; samo ne morem je sprejeti.«

»Zakaj ne, Shandon,« praša doktor.

»Ker so navodila tega pisma formalna; ukazujejo mi ljudem sporočiti kapitanova priznanja. Do sedaj sem se slepo pokoril vsem njegovim ukazom, naj so že bili kakor škofje; zato ne morem...« Kljub temu...« nadaljuje Johnson, ki se je po pravici bal, da utesne tako poročilo napraviti slab upliv na duhove.

»Moj dragi Johnson,« ponovi Shandon, »jaz razumem, zakaj me k temu silite; vi sodite popolnoma upravičeno; toda berite:«

»Prosim vas, da sporočite ljudem njegovo priznanje.«

»Pa naredite tako,« pravi Johnson, ki je bil sicer natančen in strog, kar se tiče pokorščine. »Ali naj ljudi pokliče na krov?«

»Le,« pritrdi Shandon.

Bliskoma se raznese po ladji novica o kapitanovem pismu. Mornarji se nemudoma zbero na označenem mestu in poveljnik jim glasno prečita skrivnostno pismo.

(Dalje pride.)

Moška podružnica sv. Cirila in Metoda v Gorici je imela dne 12. t. m. pri »Jelenu« svoj letni občni zbor. Udeležba je bila zelo pičla. Kedo bi pač šel na suhoparen občni zbor, saj se je lahko isti večer imenitno zabaval v dvorani istega hotela. — Tajnik je med drugim poročal, da je imela podružnica v preteklem letu 132 članov, število, ki pač ni častno za goriške Slovence. Se bolj sramotno je število priglasencev za obrambni sklad. Glavno mesto Gorica ima komaj 26 pri-glasencev, približno štirikrat manjše Celje jih ima skoraj trikrat toliko! Navdušenje samo ne pomeni nič, treba ga je dejansko pokazati!

Iz blagajnikovega poročila smo slišali, da je imela podružnica 2737'54 kron dohodkov. Med temi je preostalo od leta 1908/09. K 392'51; 2) Članarina je bila K 267; 3) Čisti dohodek veselice v juniju K 1283'39; 4) Od upravnistva »Soče« dobili K 583'13; 5) Drugi doneski K 202'51 skupaj K 2.737'54.

Izdalo se je: 1) Centralnemu vodstvu v Ljubljano poslali K 2.531'96; 2) Za šolske potrebščine v Krmini K 101'18; 3) Tajniški troški K 8 skupaj K 2.641'14.

Ostane torej v blagajni K 96'40.

V odbor za leto 1910/11 so bili zvoljeni sledeči gospodje: dr. Ernest Dereani (predsednik), dr. Jos. Faganelli, Anton Klun, prof. Mastnak; za namestnike pa gospodje: Vinko Čuk, c. k. zemlj. vodja, Josip Fabičič, vodja Goriške tisk., Josip Medved, trgovec, Franc Strnad, c. kr. ravnatelj v p. Za preglednika računov gospoda: dr. Jos. Levpušček in Anton Cigojtrg.

K obrambnemu skladu družbe sv. C. in M. v Ljubljani pristopil je pri občnem zboru goriške moške podružnice gospod Josip Medved, trgovec z manufakturnim modnim blagom v Gorici, z zneskom 200 K, katere plača v štirih obrokih po 50 K. Prvi obrok plačan in odposlan.

Slovenski trgovci in drugi na plan!!

Družbi sv. Cirila in Metoda daroval Fr. Začek, Lindrihov Hradec, Čechy, 2 K od veselja, da se nahajajo v kavarni Central v Gorici tudi česke novine.

Rabljene poštne znamke dobivajo v družbi sv. Cirila in Metoda vedno več prijateljev: takih, ki jih darujejo in takih, ki jih kupujejo. Nekatere teh pošiljatev so naravnost dokument strogo rednega darovalca, ker so čuda lepo sortirane. Sicer nimamo navade, da bi te vrste darove, oziroma darovalce redno in imenoma izkazovali, prav mnogim bi to tudi všeč ne bilo, omeniti pa moramo zahvalno g. Fr. Petana, kontorista v Ljubljani, ki je daroval družbi cel svoj album znamk. Hvala!

Slovenci v Ameriki so po tajniku I. Ciril-Metodove podružnice v New-Yorku, g. Iv. Zupanu, že zopet poslali naši družbi K 400.—, katerim je sledilo pismo ognjevitro rodoljubno. Pomislite si! Od 4. julija 1909 so že poslali naši rojaki iz Amerike K 800.— naši družbi, ustanovili so podružnico 20, ki štejejo člane čez 900, število pa se vsaj to leto podvoji. Dragim rodoljubom v Ameriki iskrene Ciril-Metodove pozdrave in zahvalo.

Narodno blago za Ciril Metodovo družbo. — Za prvo polletje t. l. sta poslala trgovca Golob in Volk družbi sv. Cirila in Metoda znesek 125 K, kot prispevek od prodanega mazila za črevlje in čistila za kovine.

Ravno tako je poslala »Prva sloven. zaloga čaja« družbi sv. Cirila in Metoda 50 K, kot polletni prispevek od prodanega čaja. — Iskrena hvala obema tvrdkama! Rodoljubi zahtevajte povsod narodno blago gori imenovanih narodnih tvrdk!

Slovenčeva »Cirilmetodarija« dobiva primernih odgovorov s prispevki za družbo sv. Cirila in Metoda. Jedva izpraznjene nabiraličke bo treba zopet prazniti. — »Slovenčev« napad je vzbudil novo navdušenje po slovenskih planjavah.

Konzorcij »Sl. Branika« dobiva naročila, naj se pošlje letakov, kakršni so bili priloženi radi »Slovenčevega« napada na družbo, na razne strani slovenske zemlje. Hvala vam, častiti slovenski brambovci!

Dr. Anton Gregorčič junaku dneva.

Po volitvah v jeseni nisem vzel v roko nohenega lista goriških klerikalcev, do preteklo srede, ko mi je padla v kavarno čisto slučajno v roke zadnja »Gorica«, kjer se mi je posilil v oči članek »To je junak«, pa takoj nekajkrat more ime. V uredništvu sem naročil, naj me poprašajo le v takih slučajih, ki bi se zdeli zares posebne važnosti, za kako informacijo, ker ne maram brezplodne polemike z lumpi. Sem pač že tak, da se ne morem premagati, ako čitam le preostudne lopovščine iz požegnanege plesa — in bi ne udaril po zasluženju. Po dolgem času sem torej čital »Gorico«, pa že moram kreniti pobožne katoliške junake po predolgem jeziku.

Ne bom se spuščal v nadrobno zavračanje klerikalnega mazača, ki ima brez-dvomno pred očmi le svoje brumne katoliške backe, ker vé, da ne sinesejo čitati »Soče« pod smrtnim grehom; zato si je brez strahu dovolil postno šalo, da jih farba po svoji zli volji o dogodkih, ki so bili v »Soči« natančno opisani in z dokumenti podprti. Klerikalni poštenjak hoče namreč oprati Gregorčiča in njegove podrepnike znanega nasilstva v deželnem zboru ob potrditvi dveh poslancev trgovske zbornice, — mene pa dolži:

1. da sem l. 1902. in 1905. zavozil velitev v trgovsko in obrtno zbornico s svojo nerodnostjo in svojim diletantizmom;

2. da l. 1908. modro Gabrščekovo vodstvo ni napravilo vseh korakov, ki so bili potrebni za slovensko zmago. Zato je Gabršček glavni krivec, da smo Slovenci v Trgovsko-obrtni zbornici brez zastopstva itd.!!

O volitvi l. 1902. in 1905. sem priobčil v »Soči« prav obširne vloge na trgovinsko ministerstvo, iz katerih je bilo razvidno, kaj vse smo storili proti lahonski zvižčnosti, drznosti in brezvestni nasilnosti; kako smo bili Slovenci brez moči nasproti laškim samosilnikom, ki so piskali na zakon in najprimitivnejšo zahtevo dostojnosti. Ako kdo ni čital, a se zanima za to našo 20-letno »križovo pot«, naj le čita, — in strmel bo, kaj vse je mogoče v tej Avstriji, ki se hvali, da je kulturna država, a nima vlade, ki bi imela — toliko poguma, da bi stopila malce na rep zločinskim kršiteljem veljavnega zakona. Ali strmel bo še bolj nad tem, kako piše slovenski list o tistih volitvah. — Po volitvah l. 1902. in 1905. je dobil tudi dr. Anton Gregorčič v roke jeden iztis vloge na ministerstvo, — in ako je le še iskra slovenstva v njem, tedaj bi mož vzrojl na Dunaju in skušal doseči vsaj to: da se ne bodo več ponavljale tolike lumparije. — Ali niti zganil seni, kakor da se njega nič ne dotika!

Celo o volitvah l. 1908. se drzne katoliški klepetać brbljati, da nisem napravil vseh korakov, ki so bili potrebni za slovensko zmago. Toda klerikalni poštenjakovič previdno zamolči: kateri bi bili tisti koraki, ki bi zagotovili slovensko zmago. Na dan ž njimi! Vrlemu iznajditelju plačam takoj prav dobro nagrado!

V »Soči« smo povedali, kakošno trnjevo pot smo hodili že ob času reklamacij. Pritoževali smo se in ropotali od Poncija do Pilata. Predsednik volilne komisije grof Attems je imel kaj opravila z nami. Vloženih je bilo nešteto reklamacij, ki so bile silno ostre. — Grof Attems in cela komisija so celo tožili pet Ajdovcev radi razžaljenja časti v jedni taki vlogi. Bili so oproščeni v dveh instancah. Zgodil se je majhen čudež! Le čudno, da niso bili zašiti. — Šli smo v Trst in na Dunaj, kjer so imeli več opopranih pritožb iz cele dežele. Jaz sem bil na Dunaju pri trgovinskem ministru, s katerim je govoril tudi poslanec Strekelj, — še posebej sem na dolgo razpravljaj o vseh nasilstvih s prezidijalnim šefom dr. Zaupachom v trgov. ministerstvu. Tam so nam obljubili vso pomoč! Ali kaj se je zgodilo? Gregorčičevi zavezniki so poročali na Dunaj, kako da je vse v najlepšem redu, saj se tudi nikdo ne pritožuje, — a vse pritožbe prihajajo edino le von dem ewigen Krakeller Gabršček. — Minister nam je dal od-

govor, da je vse v redu. Kako sem se spri z grofom Attemsom, je morda citateljem še znano. Od tistega časa ga ne poznam več, on za me v Gorici neeksistuje!

Ali šel sem še dalje! Opazoval sem in dal opazovati nadaljni način volitve. Nikdo na svetu razum mene ni prišel na sled najdrznejši slepariji, ki se je kdaj dogodila pri kakih volitvah. Takoj po volitvah 12. in 13. januarja sem podal na državno pravdnitvo obširno kazensko ovadbo, sledila je preiskava, ki je potrdila, da se je izvršila predrzna volilna sleparija s falsifikovanimi podpisivolilcev. — Bili sem zaskrbljen za pričo, tudi jaz, — priglasi sem se zasebnim udeležencem, pa me nočejo dopustiti, da bi jaz pomagal najti krivce, katerih preiskovalni sodniki ne morejo najti. — Meseca decembra sem bil na Dunaju nalašč v tej zadevi in izročil ministru dr. Weisskirchnerju obširno spomenico, zahteval, naj si da predložiti kazenske spise uvodne preiskave itd. Eksclenca je obljubila, ali — pozabila! Zato sem v januarju poslal vso reč dr. Ploju, naj posreduje, — in prihodnji teden bom zopet gori. Nekaj se mora zgoditi! Ako vlada nima toliko poguma, da poseže v to sršenje gnezdo zdaj, ko je kazenskim potom dognana krivda, — kdaj pa?

Zdaj pa vprašam: Kaj naj bi bil še storil za slovensko zmago? Na dan dr. Anton Gregorčič, na dan eroe di soffita, pa povejte, kaj vruga pa še zahtevate od mene. Kje ste pa Vi? Ali Vas nič ne zganijo sleparije, katere celo Vaša »Gorica« priznava? — Ne zahtevam ne hvale ne priznanja za svoje delo, ali to lahko zahtevam z vso pravico, da katoliški lumpje vsaj tako nesramno ne lažejo, kakor je storila Gregorčičeva »Gorica«! Ako pa lažejo, smem računati na razsodnost izven baskovskega občinstva, da me oprošča nadaljnega zavračanja klerikalnih podlostij.

A. Gabršček.

DOPISI.

Iz komenskega okraja.

Iz Škrbline. — Na občnem zboru društva »Narodni dom« je bil izvoljen predsednikom Viktor Adamič, podpredsednikom Josip Dugulin, tajnikom Srečko Stres, blagajnikom Janko Lozej, odborniki so: Anton Čotar, Alojzij Žorža, Avgust Čotar; preglednika računov Viktor Adamič in Rudolf Mihalj. Pristopilo je mnogo novih članov ter se je društvo ojačilo.

Iz goriške okolice.

Iz Št. Petra do Bilj. (Našeceste). Niso več ceste, marveč slabi klanci. Ni dneva, da ne bi zapeljal kak voznik v občestni graben, ker se ne more ogniti srečajočemu vozu. A kaj bo še le zdaj, ko bodo orali in živino obračali po cesti v njivo, puščali vozove na njej!

Zakaj bi ne vsa tri županstva, prizadeta s to cesto, naprosila cestni odbor, da bi se ta kolovoz iz Št. Petra do Bilj razširil v pošteno cesto široko, in na straneh napraviti vodne odtoke! Ker tako dere voda naravnost z njiv na cesto ter naša zemljo tako, da nič ne pomaga jo nasipati. S tem se le stroške povišuje in cesta je tim slabejša. Vrtojbsko novodobno moderno županstvo, v kojem žvija sam vzvišeni Mrmolja rajsko veselje se ukvarja z vsem nepotrebnim. Tu pa spi, ali jo iz seje popiha, kedar se rešuje kaka pereča zadeva. Biljensko županstvo naj se tudi zgane. Zganite se vendar za Boga svetega, če ne bo vse »ta černa« vzel, kajti ceste se vedno bolj ožijo, da si bomo morali napraviti letalni stroj za prenašanje opeke.

Voznik opeke iz Bilj.

Iz kanalskega okraja.

Kanalski dekan že dela za dopolnilno deželnozborsko volitev iz trgov, in sicer pri nauku, ko deli spovedne listke za Veliko noč. V nedeljo je imel pri tem nauku pravzaprav volilni shod. Udrihal je po brezvercih in liberalcih, kako da hočejo uničiti vero, o brošuri ljubljanskega škofa je pripovedoval pa tako, da so liberalci razžirili pohujšanje med ljudstvo in ne

škof; pravil je, kako je na Francoskem, karbal, kako se ločujejo, da imajo le 1 ali 2 otroka, kar je kazni božja, na koncu pa je vskliknil: Glejte, kako boste volili. Grdil je narodno-napredno stranko, ali dekan naj si zapomni, da bodo pristaši narodno-napredne stranke že vedeli storiti svojo dolžnost, tako da bo dekan prav žalosten!

Iz ajdovskega okraja.

Iz Gor. Branice. — Dopis v sobotni »Soči« je mistifikacija. Nekdo je zlorabil zaupanje uredništva pa podtaknil dopis, ki ne odgovarja resnici ne glede Branice in tudi ne glede Štanjela. Ker je dopis prefrigan zavrit, ni moglo uredništvo presoditi, katerih oseb se pravzaprav tiče, ali razumeli smo v Branici. Splošni svarimo pred dopisi iz Branice, ker tu okoli je nekaj malopridnih tičev, ki iščejo vse načine, kako bi oblatili svojega bližnjega. (Jemljemo na znanje ter preključimo vsebino dopisa v sobotni številki. Uredništvo.)

Domače vesti.

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. V gostilni pri Rajhu na Kornu (sedaj A. Plešničar) se je nabralo 370 K; Čisti prebitek dijaškega plesa v Gorici 50 K; P. Brumat v Št. Petru pri Gorici 970 K. — Na račun mesečnine je prišlo 51'30 K in 1'75 kg sirovega masla in 6'32 kg slanine.

Goriško učiteljsko društvo bo imelo svoj letni občni zbor dne 3. marca t. l. v veliki dvorani »Trg. Doma« v Gorici ob 9^{1/2} uri dop. Vspored: 1. Pozdrav predsednika; 2. Poročilo: a) tajnikovo, b) blagajnikovo; 3. Volitev novega odbora; 4. Predlogi in nasveti; 5. Predavanje: a) o kometih, b) zgodovinski pouk v ljudski šoli. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Prememba štatuta za goriško mesto. V dež. zboru je stavil dr. Faidutti predlog za premembo štatuta za goriško mesto. Rekel je, da v prejšnji seji sta bila dva predloga za premembo občinskega volilnega reda, mislilo se je tako na občine po deželi, pozabilo pa na goriško. Zahteval je premembo na temelju splošne in jednake volilne pravice ter zahteval nujnost. Bombig, župan goriški, se je protivil nujnosti. Laški liberalci so rekli, da se že bavi mestni svet goriški z reformo. — Bavi se, ali že presneto dolgo — ker bi rad spravil tem potom vse Slovence ob volilno pravico! Bombig je bil v deželnem zboru proti nujnosti Faiduttijevega predloga za premembo štatuta. Čisto naravno: če se v mestnem svetu nič ne mudi s premembo, kaj se mu bo mudilo v deželni zbornici!

Mestni Slovenci zahtevamo premembo štatuta, zahtevamo, da se uvede nemudoma splošna in jednaka volilna pravica pa na pravi, poštenu podlagi, ne da bi nastalo iz nje kako skrpucalo! Na dan s premembo štatuta! Zadnji čas je za njo. Potem smemo upati, da pridemo vendar enkrat do pametnejšega mestnega gospodarstva!

Pobiranje odstotne davščine na najemnine v goriškem mestu. Dež. zbor je potrdil zak. načrt o pobiranju odstotne davščine v goriškem mestu, katero prične z novim l. 1911. Davščina na realne ali figurativne najemnine bo trajala 15 let. Oproščene te davščine bodo najemnine do 200 K; od 201 do 300 K na leto je pa določena davščina na 3%, za najemnine, ki presegajo 300 K na leto, na 5% čiste najemnine. Davščina zadene vse, ki imajo stanovanje ali druge prostore, ki so podvrženi najemninai, včevši tiste, ki so začasno oproščeni tega davka, brez razločka, ali so lastniki ali stanovalci. Ti zadnji bodo morali plačevati dotične zneske lastniku zavzetega prostora, ali onemu, ki ga nadomešča; obrtniška ali gledališka podjetja in vsakovrstna društva, zavzemajoča svoje prostore, so podvržena tej davščini na enak način, kakor lastniki hiš za prostore, ki jih zavzemajo.

Proste te davščine so figurativne ali realne najemščine od poslopij, ki so lastnina erarja, dežele ali občine, ali ki so jih erar, dežela ali občine najele, — kolikor služijo ta poslopja v svrhe javne službe kakor uradi, humanitarni in dobrodelni zavodi, javne šole, vojašnice itd., zraven tega humanitarni zavodi n. pr. učni, od-

gojevalni zavodi, zdravilnice, za kolikor niso ustanovljene v dobičkarske namene.

Ta novi davek bo neznansko občuten zlasti za nižje in srednje šole. Najemnine v našem mestu so velike ter še vedno rastejo — sedaj pa še taka davščina!

Gospodarstvo goriškega mesta je za-voženo vsled nemarnosti, zapravljivosti in nesposobnosti mestnega sveta — sedaj pa naj revni sloji vlečejo ta voz izpod ceste zopet na gladko pot! Škandal na- ravnost je to, da je deželni zbor dovolil tako davščino ter zvalil veliko breme na revnejše sloje. Slava takim poslane- ki tako »pomagajo« ljudstvu!

Nižji in srednji sloji naj bi se strnili v složen slovesen protest proti takemu izžeman- ju ljudstva. Krivci zanikernega go- spodarstva naj plačajo ne pa revni me- ščani!

Bivši tržaški škof Nagl je bil v nede- ljo v Gorici v osrednjem semenišču. Pri- šel se je posloviti. Nekdo, ki je slišal neki pogovor, nam poroča, da je škof Nagl go- voril semeniščnikom na široko o razme- rah v tržaško-koperski škofiji, govoril o neolikanem, surovem ljudstvu ter bran- il na vse pretege izganjanje slovanščine iz cerkve. Takorekoč hujskal je semeni- ščnike proti ljudstvu, ki naj bi stali nad ljudstvom ter ga smatrali le za čredo, ka- koro je Nagl. Priporočal je »oboedientia canonica« do skrajnosti... Kako vplivajo taki nauki na mlade duše, vidimo pozne- je, ko imamo priliko, primerjati mladeni- ča, ko vstopi v semenišče, z duhovnikom, ki ga zapusti! Kaka prememba! — Srce mu zakrcknejo in sfanatizirajo ga, da ne ve, kako bi se dosti visoko cenil. Kdor pa pride s srcem iz semenišča, je trpin....

»Montov« denar v klerikalne svrhe. — »Gorica« je rekla v članku »Hujskanje brez konca in kraja«, ki je potekel iz pe- resa dr. Gregorčiča, da »dobiva prošt Faidutti denar z Monta za svo- je špekulacije.« Te »špekulacije« so: klerikalna organizacija, volitve itd. — »Gorica« torej trdi, da dobivajo laški kle- rikalci z Monta denar v klerikalne na- mene. — Sedaj čakamo, da pove »L' Eco«, da dobivajo tudi slovenski klerikalci z Monta denar za »svoje špekulacije«!

Sklep goriškega deželnega zbora glede laškega in slovenskega vseučilišča pa tržaški Slovenci. — »Edinost« piše: »Znano je, da smo se mi Tržčani — in v tem pogledu gre menda nam prva be- seda — prvotno brezpogojno izrekli proti Trstu kakor sedežu italijanskega vseučili- šča. Na to odklanjajoče stališče so nas silili veletetni politični in narodni raz- logi.

Pozneje, v dolgi vroči borbi, smo po- stali nekoliko mehkeji in bi bili morda pri- pravljene privoliti v Trst, kakor sedež ita- lijanskega vseučilišča, pod dvojnimi po- gojem: da dobe tržaški Slovenci primerno visoke kompenza- cije na šolskem polju in da se določi junktim med italijansko univerzo v Trstu in slovensko v Ljubljani.

Ali slovenska delegacija na Dunaju je sklenila drugače in mi smo se — ker sma- tramo ob tem vprašanju brezpogojno di- sciplino v vrhno dolžnost — brez vsacega prigovora pokorili njenemu sklepu. Na predlog poslanca dr. Ivana Šu- steršiča je slovenska delega- cija postavila princip, da ita- lijansko vseučilišče ne sme priti v Trst pod nobenim pogo- jem, a glede katerega drugega italijanskega kraja se zahteva junktim z ustanovitvijo slo- venskega vseučilišča v Ljub- lani!

Do danes smo menili, da mora biti ta sklep naše delegacije na Dunaju obvezen za vso slovensko javnost in da se mu — z ozirom na neizmierno važnost stvari — moramo pokoriti vsi brez prigovora!

Slovenski poslanci v deželnem zboru goriškem pa so v rečeni seji jednostavno požvižgali na ta sklep in so složno s Pajerjem glasovali za vstano- vitev italijanskega vseučiliš- ča v Trstu brez nikakih kom- penzacij za tržaške Slovence

na šolskem polju! V varovanje slo- venskega stališča je imel poslanec Berbuč — Bog mu odpusti ta narodni greh, za- vedna slovanska javnost mu ga ne bo mogla nikoli! — le besedico »čimpreje« (ali »takoj«) za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani! S to brezpomemb- no frazo so gospoda »zastopniki« sloven- skega naroda v deželnem zboru goriškem pomirili svojo vest radi svojega izne- verjenja splošno vsprejetemu slovenskemu principu, svoje- ga zavratnega atentata na po- zicijo tržaškega Slovenstva in brezvestnega in ciničnega kr- šenja discipline ob življenj- skem vprašanju vsesкупnega naroda!!

Ali ta čin kršenja discipline in slo- venske solidarnosti, ta čin nezvestobe nas- proti narodni stvari, ta čin upora proti sklepu slovenske delegacije, ta čin — da rečemo sumarično — narodnega iz- dajstva goriških slov. poslan- cev je tem bolj kričeč, ker nji- hov vodja sedina Dunaju v klub- bu, ki mu predseduje isti dr. Šusteršič, ki je formuliral in predlagal sklep, katerega so sedaj goriški poslanci tako brezvestno pogazili!!

S temi besedami so pač dovolj krepko obsojeni slovenski Pajerjevi zavezniki!

O deželni palači je bilo tudi govora v XVI. seji deželnega zbora. Sklenilo se je, da se proda svet, kupljen od goriške mestne občine na starem pokopališču leta 1907, ter da naj se poišče primerno po- slojše za deželne urade, ki bi stalo največ 500.000 K.

Osuševanje močvirij v Furlaniji. — V predzadnji seji dež. zbora je bil sprejet tu- di zakonski načrt, ki se tiče osuševanja močvirij v občinah Červinjan, Oglej, Terc. Veliko delo z velikimi stroški! Po tem za- konu se dovoljuje deželno posojilo 407.000 K proti obrestim 2%; 50% posojila naj bi se dobilo iz držav. melioracijskega zaloge, 50% to je 203.000 kron najame dež. odbor kje drugje; seveda jih ne dobi po 2%! Deželni troški za to osuševanje bodo, kakor kaže, veliki! — Za namakanjem tržiške ravani osuševanje močvirij. Slovenci v gorah pa najpotreb- nejših cest nimajo, marveč kozje poti! O tem bomo še govorili.

Analfabeti v Furlaniji. — »L' Eco« pripoveduje, da je v Furlaniji 33% anal- fabetov! — Lepo skrbijo Lahi! za izo- brazbo ljudstva! — V gradščanskem okraju je prebivalstva okoli 75.000, če od- štejemo Slovence, dobimo število okoli 67.000. Analfabetov je okoli 22.000. — Torej 22.000 Furlanov ne zna ne čitati ne pisati.

V Gorici je analfabetov 6000 med La- hi. Torej med Lahi in Furlani analfabetov okoli 28.000! — Lahov in Furlanov skupaj pa je okoli 80.000. — Analfabetov skupno okoli 30%. — Taka je pač laška kultura na Goriškem!

Izpred sodnije. — Pred sodnike v Go- rico je bil klican Josip Vianelli iz Terza v Furlaniji obtožen po § 303. kaz. zak.; v cerkvi Sv. Martina v Terzu iz rekel ta- čas, ko je čital duhovnik Marangon pa- stirski list nadškofov 26. sept. 1909. v pri- čo navzočih: »can dell' ostia, ga ruka in še hoditi poslušat ga«. S tem je razžalil duhovnika, ko je izvrševal svojo službo. Sodni dvor je po dolgem posvetovanju oprostil obtoženca. Državnega pravdnika namestnik je priglasil ničnostne pritožbo Sodni dvor je bil ta-le: višji svetnik Ru- tar, višji svetnik pl. Kuhačevič, pl. Frö- hlichsthal in dr. Toman.

Iz Opatjegasela nam poročajo, da je sviral na društvenem plesu godbeno dru- šтво iz Kojškega v splošno zadovoljnost ter izborno izvršilo svojo nalogo. Društvo priporočajo.

Izdajalec svojega rodu je ysak, ki na- sprotnje naši vseslovenski otkrambni dru- žbi sv. Cirila in Metoda!

Ponesrečil je v Ameriki v Indianopo- lisu 25 letni Ivan Medvešček iz Kala nad Kanalom. Delal je na železničnem tiru, kar pridrdra okoli 9. ure lokomotiva ter ga pritise v drugi voz, da je za 1½ ure po- zneje umrl. Brat mu je preskrbel lep po- greb. Naj mu bo lahka tuja zemlja!

Lisnica. — O pošiljatelju članka o naših kietarskih zadrugah naznanjamo, da pričemo članek prihodnji teden.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bo- sta odprti v Gorici lekarni Grigofoteti- Kürner. V teh dveh lekarnah bo tudi po- nočna služba v času od 20. do 27. t. m.

Opozorjamo slav. občinstvo na inse- rat »Agro-Merkur« in priporočamo, da se posluša te zanesljive tvrdke.

Dobro jutro! je običajni jutrnji po- zdrav. Izkušnja nas uči, da pretek prvih dnevni ur odločuje razpoloženje celega dne. Zategadelj je važno, da zajutrujemo, kar nam dobro tekne in ne razburja. Vsak zajutra najrajši pije svojo kavo. Ta pa ima le tedaj slasten okus in ne razburja živcev, ako je narejena iz Kathreiner Kneipp-sla- dne kave. To ovažuje skrbna gospodinja in da se obvaruje manjvrednih izdelkov, zahteva pri nakupu ne samo »sladno ka- vo« ampak pristen Kathreiner.

Sokolski vestnik.

I. redni občni zbor »Primorske So- kolske župe« se bo vršil v nedeljo dne 27. svečana t. l. v Gorici ob 10. uri dopol- dne v prostorih hotela »Pri zlatem jelenu.

Dnevni red: 1. Nagovor staroste, 2. poročilo načelnika, 3. poročilo tajnika, 4. poročilo blagajnika, 5. določitev župnega prispevka za leto 1910, 6. predlog župne- ga vaditeljskega zbora o osnovanju fonda za podporo vaditeljem, 7. volitev: a) sta- roste, b) 1. podstaroste, c) 2. podstaroste, d) načelnika, e) tajnika, f) blagajnika, g) 3 pregledovalcev računov, h) 5 članov v izobraževalni odsek, 8. slučajnosti.

Razglednice »Sokola« v Ajdovščini. — »Sokol« v Ajdovščini je izdal in založil prav lepo razglednico na močnem papirju. Sokol s slovensko zastavo gleda po zeleni livadi proti gorovju, pod katerim stoje kmetske hiše. Napis je: Kdor Slovan, ta Sokol. Razglednica je lepo delo domačega slikarja g. M. Klemenčiča. Čisti dobiček je namenjen za nakup telovadnega orodja »Sokolu« v Ajdovščini. Sokoli in prijatelji Sokolstva, sezite po tej razglednici!

Odsek »goriškega Sokola« v Biljah je imel 16. t. m. svoj občni zbor v prostorih br. Ivana Savnika. Predsednik br. Andrej Peric je povedal v kratkih besedah poro- čilo o delovanju mladega odseka, iz kate- rega je razvidno, da je bilo prvo polletje njegovega obstanka polno plodonosnega dela. Priredil je štiri izlete v Št. Andrež, Miren, Ajdovščino in poslednjega k po- grebu staroste Prvaškega Sokola. Sej je bilo v tem času pet. V jeseni je imel ve- selico, na katero so prihiteli bratje Sokoli iz Volčjedrage in Mirna. Iz poročila bla- gajnika br. Gustava Savnika je posneti, da je finančno stanje odseka povoljno. O obisku telovadbe poroča br. Fornazarič, ki je mnenja, naj bi v ožigled naglemu na- predovanju članstva in naraščaja priredilo veliko sokolsko veselico dne 5. maja t. l., kar se sprejme. Nadalje se izvoli za dele- gata za Primorsko Sokolsko župo br. Gu- stava Savnika, nam. br. Fornazariča. Novega odbora se ni volilo, ker se skliče v kratkem ustanovni občni zbor samostoj- nega Sokola.

Da odsek tako dobro napreduje, gre zahvala vsem onim, ki so gmotno prispe- vali zanj, predvsem pa br. Ivanu Savniku, ki je prepustil telovadnico in druge pro- store brezplačno odseku na razpolago. — Na zdar!

Odsek goriškega Sokola v Biljah naznanja vsem bratskim društvom, da priredi dne 5. maja t. l. veliko veselico, združeno z javno telovadbo. Toliko na znanje. Odbor.

Goriška kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici prosi vse gg. kateri so sprejeli društvene razglednice v prodajo, da prineso nepro- dane razglednice, kakor tudi denar za prodano društve mu blagajniku ali pred- sedniku društva, in sicer radi sklepa ra- čunov, ker se bliža občni zbor. — Odbor.

Kolesarsko društvo »Miren« v Mirnu priredi I. redni občni zbor drugo nedeljo po Veliki noči. Dnevni red se pravočasno naznani. Odbor.

Književnost.

Dialoghi italiani, tedeschi e sloveni. Italienische, deutsche und slovenische Ge- spräche. Laški, nemški in slovenski po- govori s kratko slovnico slovenskega je- zika. Sedma izdaja, na novo pregledana in pomnožena. — Paternolijeva knjigarna je izdala to sedmo izdajo pogovorov, ka- tere je bil sestavil ranjki c. kr. gimn. rav- natelj Josip Premru. — Kako je potrebna taka knjiga, kaže pač to, da je doživela že sedmo izdanje. Ali prav radi tega bi mo- rala biti bolj urejena ter osvežena tudi jezikovno. Slovnicih napak je preveč, v predgovoru pa gorostasna slovenščina! Treba je torej korenite poprave po v e- š- čih rokah. — Knjiga taka, kakoršna je, more služiti le deloma svojemu namenu.

Politični pregled.

Konferenca pri Bienerthu. — V če- trtek je bila konferenca min. predsednika z načelniki klubov »Slov. Jednote«. Po- vedali so mu, da odločno odklanjajo malo preosnovno ministerstva, to je spopolnje- nje kabineta s češkim ministrom-kraja- nom in event. pritegnjenjem jugoslovani- skega ministra; ostali so pri zahtevi ena- kega števila nemških in slovanskih minis- trov. Min. predsednik zahteva pred teme- ljito preosnovno kabineta kompromis ali vsaj premirje med Nemci in Čehi. — Os- tane pač začasno pri starem, kabinet na- stopi v poslanski zbornici tak, kakoršen je sedaj. Bienerth noče ničesar slišati o jugoslovanskem ministru! — Predsednik poljskega kluba Glombinski se je izjavil za pariteto v ministerstvu, to je za zah- tevo »Slov. Enote«. Ako vstraja poljski klub pri tem, je Bienerthov padec neizo- giben.

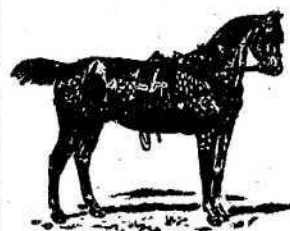
Razne vesti.

Klub slov. tehnikov v Pragi naznanja predavanje tov. Lebn: »O navtiki«, ki bo v ponedeljek, 21. t. m. ob 8 zv. pri Ket- tner-ju na Kralj. Vin.

(Dalje na peti strani.)

Ivan Kravos

na Kormu št. II. GORICA na Kormu št. II
sedlarska delavnica

in zaloga raz-
ličnih konjskih
vprez za lahko
ali pa težko
vožnjo; da je
ima v zalogi
različne konj-
ske potreb-

šine, potovalne potrebščine kakor: kov-
čage, torbice, denarnice, listnice
itd. — Izvršuje in sprejma v
popravo različne koleseljne in

kotlje.

Popravila se izvršujejo točno.

Cene zmjerne.

Gospodom go-
stilničarjem in
drugim
se ujudno na-
znanja, da je
izšel nov slo-
venski cenik
gramofonov in
plošč, dvokoles, sivalnih strojev itd. s čudo-
vito nizkimi cenami pri

Batjel-u

Gorica
Stolna ulica 3-4.

Tam je velika zaloga vsa-
kovrstnih gramofonov od
K 15 — K 1000 kakor
tudi različnih dvokoles, sivalnih strojev. —
Zastopnik kmetijskih strojev, orkestrijonov itd.,
mehanična delavnica. — Prodaja tudi na me-
sečne obroke. — Ceniki franko.

Gospa Curie, soproga znamenitega, nedavno umrlega francoskega kemika in sama profesorica na pariški univerzi, je napravila desetino miligramna folonija, snovi, ki je več tisočkrat redkejša od radija. Folonij je zelo radioaktiven, bolj nego radij, zato bo tudi v zdravstvu igral veliko vlogo.

V Rokavnem kanalu med Francijo in Anglijo je težji angleški parnik „Greenland“ ob ribiški parnik, ki se je koj potopil z moštvo vred. Krija je bila temu neprodna megla.

Velika sleparija na Francoskem. — Juhela, bogatina, španja in člana častne legije, so zaprli v Parizu, ker so prišli na sled velikanskim sleparijam v znesku več milijonov frankov, katerih je on osumljen.

V Stockholmu na Švedskem je zbolelo po veliki pojedini več oseb iz visokih vojaških krogov. Sumijo, da je bila kaka jed zastrupljena in da je to delo maščevanja.

Novi kanal v Marsu. — Profesor Lovell, ravnatelj zvezdarne Flagstaff v Arizoni (Amerika) je zapazil na Marsu nov velik kanal, katerega je tudi fotografiral. Po njegovem mnenju je to delo Marsovih prebivalcev. Tudi astronom prof. Burnham je istega mnenja. Pred enim mesecem so pa krožile vesti po listih, da na Marsu ni kanalov itd. Človek res ne ve, komu bi verjel.

Zrakoplovca v snežnem viharju. — Dva zrakoplovca iz Draždan, Berliner in Donat po imenu, je zanesel vihar čez morje in zrakoplov se je vstavil komaj v nekem gozdu pri Grungedalu na Norveškem. En zrakoplovec si je pri tem polnil rebro, drugi se je pa ranil občutno na stegnih in hrbtu.

Torpedovke brez dimnika. Italijanski inženir Corasitti je iznašel pripravo, ki napravi dimnike na torpedovkah popolnoma nepotrebne. Prvi poskusi so se baje dobro obnesli.

Vohuni v Črnovicah. — Bendaka in njegovo soprogo so zaprli v Črnovicah radi vohunstva. Bendak je že vse priznal. Podrobnosti o tem vohunstvu ne smejo še v javnost.

Na Moravskem nimajo več »Kristjanske ljubezni do bližnjega«. Tako se je namreč imenovalo pogrebno društvo, katero je pa policija razpustila, ker je predsednik, unet klerikalec, porabil vse dohodke zase. Predsednika Kunca so zaprli.

V Krakovu so zaprli zdravnika dr. J. Liebeskinda, ki se je v mnogih slučajih pregrešil proti kalečemu življenju. Mnogo zakonskih in nezakonskih žen je hodilo k njemu, katerim je on »pomagal«.

Radi železniške nesreče pri Uherškem na Češkem je dosedaj vložilo 11 ponesrečenih oseb tožbo pri praški trgovski sodniji za skupno svoto 681.283 K skoraj izključno za bolečine.

100 letnica Hoferjeve smrti. — Jutri, 20. t. m. bo 100 let, odkar so ustrelili v Mantovi francoski vojaki ujetega Andreja Hoferja, slavnega junaka izza tirolskih bojev.

Marija Tropsch, zadnja priča Libenjevega atentata na cesarja Franca Jožefa, je umrla na Dunaju.

V Gnedamu, neki spodnjeegiptovski vasi, je nastal požar, ki je upepelil 500 hiš in zahteval 100 človeških žrtev.

Pustna šala. — Poveljnik angleške vojne ladje »Dreadnought« je dobil brzjavko od admirala, da pridejo abesinski principi pregledat vojno ladjo, naj pripravi vse potrebno za vsprejem. Res so prišli

ob določeni uri 3 principi in 1 princezinja na ladjo. Po glavi so bili obriti, črne zabuhle ustnice, po prsih polno dragocenosti. Godba je igrala nacionalno himno sanzibarsko. Mornarji so stali ob obeh straneh. Po končanem pregledovanju so principi razdelili nekaj nepoznanih redov. Ko je poveljnik polal poročilo admiralu, se je izkazalo, da je bila to šala. Štirje so se napravili v prince, obleko so dobili v garderobni izposojilnici, brzjavka je bila seveda tudi nalašč poslana in poveljnik bojne ladje je ostal s takim dolгим nosom, da mu visi, kakor pišejo listi, še čez krov.

Čudna razsodba. — V New-Yorku je zavrnil sodnik tožitelja, ki je vložil tožbo proti svoji ženi radi zakonolomstva, ker ni tožitelj zakonolomca ubil. Med razlogi je navajal sodnik, da je tožitelj nenavadno močan mož, da bi moral vskipeči, saj vskipe pri taki zadevi celo šibki možje, da ni očitil ničesar ne ženi, ne njenemu ljubimcu. S tem je priznal sodnik nepisano postavo, kar se je zgodilo sedaj v prvič.

Zopet nesreča na morju. — Pri otoku Huamblin, južno od Valparaiso (Južna Amerika) se je razbila ladja »Luna«, 188 pasažirjev in 17 mornarjev se je rešilo. 55 ljudi je utonilo. 82 ljudi še čaka rešitve na krovu razbite ladje.

Eksplodizija na angleški ladji. — V angleški ladji, ki je plula po reki Tajó na Portugalskem, je nastala velika eksplozija. Vneli so se plini v shrambi za premog. Prednji del ladje se je pogreznil. 5 mornarjev je smrtno nevarno ranjenih, 4 imajo nevarne poškodbe.

Se en samomor gimnazijca. — Radi slabega spričevala se je ustrelil 15-letni dijak na Dunaju.

Parlament v cerkvi. — Neki angleški poslanec, znan kot govornik, je šel v cerkev, sedel v stol in zaspal. Gotovo je sanjal o kaki debati v angleškem parlamentu, ker je kar naenkrat vstal in zaupil: »Dvomim, da smo sklepni in zahtevani, da se prešteje navzoče!« Ali so gledali duhovnik in verniki? Njegov predlog je propadel.

Imovitejši Slovenci, pristop k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M. bodi Dam sveta dolžnost!

Izselniško vprašanje in problem notranje kolonizacije na Slovanskem jugu.
(Konec.)

Ko se spozna vsestranski značaj izselniškega vprašanja, tedaj se nam pokaže ena prih. nacionalnih nalog in dolžnosti: delo za rešenje izseljeniškega vprašanja in za odstranjenje njega škodljivih posledic. Najprvo se mora vrniti hrepenenje, dokler ludournik izseljnikov ne pojenja, da zemlja ostane last naših soplemenikov in da jo nasele zopet naši elementi. V tej smeri se mnogo trudijo zemljedelske zadruge, za temi poedini domači denarni zavodi. Tako je na primer pred 5 leti bila v Zagrebu osnovana »Hrvatsko Slavonska Zemaljska Banka« za parceliranje in kolonizacijo, z akcijskim kapitalom 1 milijon kron. A pred letom dni srbsko »Prometno akcionarno društvo« v Zagrebu zopet z glavnicu 1 milijon kron. No to je vse zelo malo in slabo. Za to stvar bode najbolje vporabiti koncentrirane kapitale izselniškega denarja.

Ali za definitivno rešenje izselniškega vprašanja treba globokejših reform. Pred vsem rešenje velikih gospodarskih vprašanj — na prvem mestu agrarno in obrtno — kateri pritiskajo te kraje in davijo njihovo prebivalstvo. Poprava ekonomičnih odnošajev je edina prava pot, da se vstavi izselniško gibanje. Tem potom je tudi Nemčija rešila svoje izselniško vprašanje. Zaradi tega je potrebno, da gospodarska vprašanja na celem Slovanskem Jugu po-

stanejo predmet naši največji pazljivosti, jednako kakor politična.

»Obzor« je zaradi tega v 18. številu 1. z mnogimi razlogi, na naslov hrvatskih politikov navajal te besede: »Nismo torej proti državnopravni borbi, ali moramo iskati, da se z njo paralelno vodi tudi gospodarska, da se vpelje neka ravnotežna sila v politične zahteve in za temelj, iz katerega politične sile izvirajo, ali ta je gospodarski, ako hočemo, da te sile enkrat ne presahnejo in mi jednako propalemu plemstvu, katero ni znalo pojmiti duha dobe, postanemo narod na svojo zgodovino in na svoj jezik ponosnih beračev«...

Če pa pride do velike selitve naroda v kompaktnem številu, kakor se to malo da ni zgodilo v Bosni, treba vedeti, da bode to gibanje osodepolno, borba za katero bode treba mobilizirati vse materialne in intelektualne moči celega našega naroda, vso zajemnost jugoslovansko, vse simpatije nam prijateljskih narodov. Ker to bode ena od onih velikih bitk, katere rešujejo usodo držav, koliko več, usodo narodov.

»Slovenski Jug«: dr. N. Nedeljkovič.

Rojaki, izpolnite svojo narodno dolžnost: pristopajte k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M.!

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deseti (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Krojaškega pomočnika sprejme takoj Ivan Golob, kroj. mojster v Solkanu.

Dvokolo za dame v prav dobrem stanu, s prostotekom, se proda za K 70.— Obrniti se je v Pevno št. 2.

Gospodična večna slovenskega, nemškega in italijanskega jezika išče službo v kakli trgovini kot prodajalka, blagajničarka ali kaj primernege. Zna tudi šivati. — Naslov pové naše upravnistvo.

Na stanovanje in hrano se sprejme dijake. V družini se govori slovenski in nemški. Naslov pové naše upravnistvo.

Dobra poceni zdrava

mora biti resnična kava za družino. To je pa Kathreiner Kneippova sladna kava, toda le tedaj, kadar je gospodinja previdna in pri nakupu izrečno poudarja ime Kathreiner in vzame le izvirne zavitke s tem imenom in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

POSLANO*)

preč. gospodu prelatu Karolu Drexler, dopisujočemu članu c. kr. arheološkega zavoda c. kr. centralne komisije.

Na moje zadnje članke, ki sem jih naslovil na V. B. in jih podal občinstvu brez strahu — se seveda ne odgovori.

Razumem tudi jaz, da je molčanje zlato za onega, ki se boji, da se opeče. Toda V. B. vé, da zmaguje vedno pravičnost. Tako tudi v tem slučaju, čeravno je bila pokopana pod raznimi sleparijami in pretvezami, ki so mi bile vse dobro znane. Pravičnost bode zmagala! Že vidim, kako se ruši nepristni omet, ki jo je zakrival.

Sedaj pa k stvari! Vi, ki ste poosebljena prijaznost, bodite tako dobrohotni in priobčite oni zanimivi zapisnik komisije, ki se je vršila na sv. Gori pomembnega dne 1. svečana 1909. po naročilu N. P. knez nadškofa Sedej-a in pri koji sem bil navzoč tudi jaz s svojimi pričami.

Ne bi Vas motil, ako bi ne bil izgubil žalibog prepisa onega zapisnika.

Priobčitev zapisnika dotične komisije, ki se je sestala po nadškofovem naročilu, reši našo zadevo. Občinstvo pa, ki bo čitalo te preporne točke, izpregleda. Vse bo končano!

Torej? Naj je že molčanje zlato, napravite vsaj sedaj izjemo in mir bo potem besediti.

Z odličnim spoštovanjem

IVAN GYRA,

zapriseženi starinski cenilec.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo. Je toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Naravno čistilo za zobe Eustomaticus
v prahu ali v ceveh
dr. Alfonza Milani ja.

je edina zmes naravnih snovi, ki ne škoduje zdravlju in je edino čistilo za zobe, ki daje pravo beloto.

Zdravniške in zobozdravniške avtoritete bodisi italijanske ali tuje pripoznavajo, da je to čistilo najboljšje.

Dobiva se v vseh glavnih prodajalnah.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražilnimi čistil. kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.—
Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

za ribanje kivot. — Bolečino olajšujoče in okrepujoče staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 1.90

Na prodaj po vseh lekarnah in mikrodincah. Glavna lekarna

A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj,

Tuchlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofaletti

A. Giroucolli.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za lujce od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekljeni salona s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljističe. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

Kmečko-delauska-gospodarska zadruga

v Dobravljah na Goriskem

ima v kletih združenih kmetov v Dobravljah, Skriljah, Kamujah, Brjah, Šmarjah in drugih vaseh

veliko množino izbornega vipavskega vina.

Priporoča se cenj. gostilničarjem in drugim konsumentom. Dobiva se od 56 lit. naprej po jako zmernih cenah.

Varstvena znamka: „Sldro“
Animent. Capsici comp.
Nedomešek za
Anker-Pain-Expeller
je povsod pripoznano kot najboljšo sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 1.40 in 2.— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega, tako priljubljenega domačega zdravila, se je posluževati le originalnih steklenic v škatljah z našo varstveno znamko „sldro“, ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.
Dr. RICHTERJEVA LEKARNA
pri „zlatem levu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje.

Žandarju ukradel je lump salamski par čevljev „OHO“ tam na meji slovenski. Žandar pa tatu ni nikdar več ujel, ker tat je v predobrih pač čevljih letel.

OHO

J. Medved, Gorica

Tekališče, Josipa Verdi št. 32.

Naznanilo.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem otvoril

v Gorici Via Scuole št. 6

modno trgovino za gospode in dame ter se tem potom za obilni obisk najtopleje priporočam. Ker izdelujem kravate in perilo sam, zamorem z najboljšim blagom najcenejše postreči.

Spoštovanjem

Engelbert Skušek
Ljubljana — Gorica.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfižovo) jetrno olje.
Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti.
Izvirna steklenica tega olja naravnorimne barve po K 1.40, bele barve K 2.
Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerazviti in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jedcem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegijske, preišče se večno v našem kem. laboratoriju, predno se napolni v steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čt. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijska pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Agro-Merkur v Ljubljani.

Gradni prostori Janez Ordinoča ulica št. 8.

Podružnica Trst, ulica Stadion št. 3.

Skladišče in kleti v Ljubljani in Trstu.

Agro-Merkur je trgovcem in gostilničarjem itd., zadrugam, društvom itd. najboljši vir za nakupovanje blaga

POZOR! Umetna gnojila, galica, žveplo, krmila, semena, stroji in orodja. **POZOR!** Vina, štajerska, istrska, dalmatinska, dolenska, goriska, vipavska, zajamčeno pristna vina! — Sir, maslo, žita, moka, olje, itd.

Agro-Merkur preskibi sploh vsako blago. — Agro-Merkur kupuje vse pridelke in izdelke.

Cene najugodnejše!

Postrežba točna!

Zahtevajte pravila, cenike, ponujajte svoje pridelke!

MIZARSKA ZADRUGA V SOLKANU,

tovarna-pohištva in stavbenih izdelkov.

Lasten železniški tir
Gorica drž. kol. — Solkan

Žage v Soteski
(last verskega zaloga).

Osrednje vodstvo: Trst, Via della Caserma št. 4.

Interurban. telef.: Gorica št. 74, Trst št. 1631. — Tel.: Zadruga, Used. A. B. C. Code v Edit.

Zaloga: Solkan; Trst, Via della caserma 4;

Reka, Via delle Pile št. 2; Spljet, ulica Sv. Dujme, Na novo obali.

Zastopstva: Egypt in Levanta.

Vposluje okroglo 400 uslužbencev ter ima nad 150 H. P. parnih in turbinskih gonilnih sil — Lastne električne centrale. — Letna produkcija K 600.000.

Izdeluje pohištvo vseh slogov, ter vsa stavbena dela.

Tehnični in fotografski zavod v Solkanu.

Opravlja popolnoma: Hotele, vile, cerkve, šole i. t. d.

Les se pripravlja v posebnih pečeh na par, ki se razgrejejo do 60°.

Združne glavnice K 90.000. — Garancijska rezerva K 180.000. — Rezerva za izgube K 21.000.

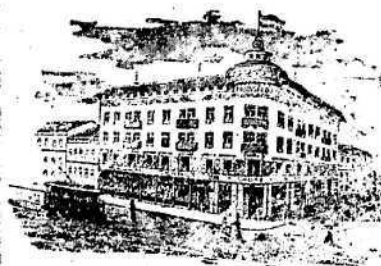
Združni urad v Solkanu sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 5—6%.

Haute Noveaute!

Nova moda za pomlad in poletje!

Volneno blago —
za obleke in bluze;
raznoverstna svila,
modni foulard,
perkalin, kambrik,
liberti, organdi,
batist, cefir,
panama in otoman blago,
nove tkanine.

Šifon za perilo,
ubeljeno platno,
domače platno,
fino platno,
vezenine, čipke, vložki,
orientalske čipke,
fantastični motivi,
čipkasti ovratniki,
šerpice, šerpice iz čipk
(Jabot) svilene šerpe.

— — — Aplikacije, — — —
novi okrasni za obleke;
truki in mašivi, — — —
— — — moderni pasovi,
elastika za pasove, — — —
nogovice, rokavice, perilo
za ženske, in moške. — — —

Pregrad & Černetič GORICA.

Različne opreme za sobe;
preproge, zavese (volnene
in iz čipk), odeje volnene,
flanelaste in šivane: žima,
perje, in volna za postelje;
cele oprave za novice —
po najnovejši modi. — — —

Razno sukneno in volneno
blago: najnovejši vzorci. —
Potrebščine za šivilje in
krojače, po najnižjih cenah.
Vzorci se razpošiljajo za-
stoj in poštnine prosto. —
Ostanki različnega blaga
se prodajajo za polovično
ceno. — — —

Lastna izdelovalnica perila za dame in gospode.

Sans souci

najboljša tuzemska zozamka napravljena po francoskem načinu.

Grand crémant, Carte d'Or, Asti
spumante.

Gennaro Ossoinack — Reka

odlikovana klet šampanja.

Ceniki na zahtevo gratis.

Trgovina

z jodilnim in kolonijalnim blagom

proda se takoj.

Ista se nahaja v sredini mesta.

Ugodni pogoji.

Natančneje se izve v upravnistvo
našega lista.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga —

— oljkega olja
prve vrste

n najboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112,
120 121 136, 144, 160, 180, 200, 240,
za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se
pušča kupcu do popolne uporabe olja; po
uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga
mila in svež.

Cene zmerne.

— 5500 —

not. p. trjenih zdrav. stisk in pripravih
spricval. potroj. j. o. o. najuspešnejše
odstranjejejo

Kaiserjeve

przne karamele

— z znamko treh smrek —

Kašelj

hripavost, zasliženost, katar, krčni
in oslovski kašelj.

Zavoj stane 20 in 40 vin. Doza 60 vin.
Dobi se v lekarnah A. de Gironeoli —
Gorica, I. Cristofoletti — Gorica, Rug-
gerio Kärner — Gorica, G. B. Pontoni
— Gorica, L. Glinbich — Gorica, v
mirodružici E. Mazzoli — Gorica, v le-
karni J. Hus — Vipava, Maks Kozover
— Ajdovščina, L. Jursehe — Ajel.